

СПОРТИВНЕ ОРІЄНТУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА НАВЧАННЯ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Юрій Бадан, Сергій Романчук, Сергій Барашевський

*Національна академія сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів*

Анотація. У статті проводиться аналіз спортивного орієнтування як військово-прикладного виду спорту. Обґрунтовується важливість занять спортивним орієнтуванням для підвищення обороноздатності Української армії, покращення фізичної та бойової підготовленості військовослужбовців.

Ключові слова: Спортивне орієнтування, військовослужбовець, військово-прикладний, обороноздатність.

Abstract. The article deals with ways analysis of orienteering as a military-applied sport. The use orienteering in military training to improve the defense and combat capability Ukrainian army, improving physical fitness, improving and increasing the combat capability of soldiers.

Key words: orienteering, soldier, military-applied, defense capability.

Постановка проблеми. Спортивне орієнтування як військово-прикладний вид спорту потребує детального аналізу, оскільки володіє значним потенціалом щодо вирішення проблеми підвищення рівня обороноздатності української армії.

Аналіз останніх досліджень. У роботі В. Г. Кір'янова, присвяченій розробці правил проведення змагань зі спортивного орієнтування в Україні, детально розглянуті загальні питання організації змагань зі спортивного орієнтування, чітко сформовані основні визначення, пов'язані з організацією змагань, запропонована специфічна термінологія, що визначає спортивне орієнтування як вид спорту. Проведено класифікацію підвидів спортивного орієнтування. Досліджено особливості кожного підвиду та вплив цих особливостей на організацію навчального, тренувального та організаційного процесу в рамках проведення занять та спортивних змагань зі спортивного орієнтування на місцевості [1].

Концепції запропоновані В. Г. Кір'яновим у курсі спортивного орієнтування для Національної гвардії України, визначають основні аспекти спортивного орієнтування потрібні для військової сфери. Проведено паралелі між використанням у військовій сфері топографічних та спортивних карт. Розглянуті основні типи місцевості, характерні для України та сформовані рекомендації щодо прийомів орієнтування для кожного типу місцевості.

Також запропоновані варіанти проведення тестувань перевірки якості засвоєння знань військовослужбовцями у сфері орієнтування на місцевості [2].

У роботах В. А. Опришка на тему «Бойова система виживання воїна» визначено навик орієнтування на місцевості, найбільш потрібні для виконання бойових завдань. Розглянуто альтернативні методи орієнтування на місцевості за допомогою підручних засобів, способи орієнтування на місцевості на бойовій техніці [3].

Мета. Обґрунтування змісту навчання військовослужбовців спортивного орієнтуванню, як важливої передумови підвищення обороноздатності Української армії.

Результати дослідження.

Як показав аналіз підготовки найбоекватніших армій світу починаючи з кінця 19 століття навик орієнтування на місцевості були невід'ємною складовою підготовки солдат. На даний момент у багатьох арміях ведеться систематична підготовка особового складу вмінню орієнтуватись на місцевості. Наприклад, в арміях скандинавських країн військовослужбовці зобов'язані щомісяця брати участь у змаганнях зі спортивного орієнтування. Уміння орієнтуватися на місцевості є обов'язковим для офіцерського складу і рядових солдат, оскільки це суттєво підвищує боездатність війська. В сучасних реаліях проблема підвищення рівня обороноздатності Української армії стоїть особливо гостро. Наявність зовнішніх загроз, а також курс на реформування Української армії за стандартами НАТО змушує переглядати діяльність усіх її складових. Однією з найпріоритетніших напрямів реформи збройних сил є комплексна реформа системи навчання військовослужбовців.

Спортивне орієнтування – вид спорту, в якому учасники змагань самостійно пересуваються місцевістю (орієнтуються), від старту до фінішу використовуючи тільки карту і компас. Учасники змагань повинні відвідати певну кількість контрольних пунктів, що встановлені на місцевості. Дистанція, яка визначається кількістю та розташуванням контрольних пунктів, має зберігатися у таємниці до старту останнього з учасників змагань [1]. Спортивне орієнтування – складний багатокомпонентний вид спорту, в якому для досягнення високого результату необхідно в рівній мірі володіти всіма компонентами: фізичною, технічною, тактичною, психічною та інтегральною підготовленістю [2]. Не менш важливим є наявність перелічених компонентів і для військовослужбовця. Вміння орієнтуватись є важливою умовою успішного виконання бойового завдання. В ситуації виживання важливість цього вміння значно збільшується. Тому військові повинні твердо знати та вміти використовувати засоби і прийоми орієнтування [3].

За цих обставин особливо актуальним є формування системи навчання військовослужбовців базовим навикам спортивного орієнтування в Українських Збройних силах. Створення такої системи в довгостроковій перспек-

тиві сприятиме підвищенню обороноздатності країни, дозволить досягти покращення якості навчального та в подальшому робочого процесу, автоматизує та оптимізує процес підготовки військових та використання часових та людських ресурсів в її процесі.

Висновок. Спортивне орієнтування є особливо цінним для Української армії як військово-прикладний вид спорту оскільки володіє значним потенціалом щодо вирішення проблеми підвищення рівня обороноздатності України.

Список використаних джерел:

1. Кір'янов В. Г. Правила спортивних змагань зі спортивного орієнтування / Кір'янов В. Г., Опанасенко М. В., Постельняк О. А. – Київ, 2016. – 6 с.
2. Кирьянов В. Г. Ориентирование на местности. Краткий курс для Национальной гвардии Украины / Кирьянов В. Г. – Киев, 2015.
3. Опришко В. А. Бойова система виживання воїна : метод. розр. / Опришко В. А. – Львів, 2016. – 3 с.